

Toonladders

In de vorige les hebben we laddertjes van vier tonen gemaakt - en je hebt toen gemerkt dat de halve toon tussen de laatste 2 tonen zat (het patroon is dus : *heel - heel - half*)

Bijvoorbeeld: **C D E - F** of **G A B - C**

Als je ze achterelkaar zet *met een hele afstand erutussen* dan krijg je een **toonladder** (een majeur-ladder om precies te zijn, want er zijn nog een paar andere soorten)

De toonladder *van C* is dan dus:

C D E - F | G A B - C

Kijk eens naar de volgende ladders:

D E... F... - G... | A... B... C... - D

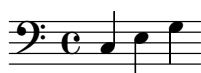
F G... A... - B... | C... D... E... - F

Bes C... D... - E... | F... G... A... - Bes

Zet op de plaats van de puntjes *is, es*, of helemaal niets, zodat de hele en halve afstanden kloppen, en er een (majeur) toonladder komt te staan.

Drieklanken

Kijk eens naar de toonladder van C:

De 1^e, 3^e en 5^e toon vormen samen de **drieklank** van C of, voor toetsenisten en gitaristen .

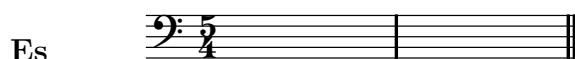
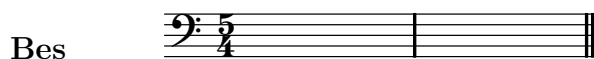
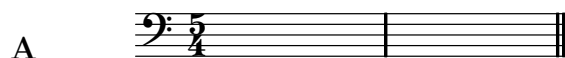
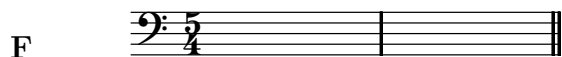
Hoe doe je dat nou met andere begintonen? Schrijf de eerste vijf tonen van de toonladder van die toon, en daarna de drieklank die daarbij hoort.

Bijvoorbeeld, als we beginnen met de toon **D**
dan zijn de eerste vijf tonen van de toonladder D - E - Fis - G - A,
en de drieklank dus D - Fis - A

 D Fis A

Z.O.Z.

Doe hetzelfde met de voorbeelden hieronder:

Pak nu thuis je instrument, en speel uit je hoofd:

de toonladder van G, de drieklank van G, de toonladder van F
de toonladder van D, de drieklank van C en de drieklank van Es

Intervallen

De afstand tussen twee tonen noem je een *interval*. Ze hebben eeuwenoude namen: **prime**, **secunde**, **terts**, **kwart** en **kwint** die afstammen van de Latijnse rangtelwoorden (*primus*: eerste, *secundus*: tweede, enzovoort). Intervallnamen zijn dus eigenlijk telwoorden, en we korten ze ook vaak af: je zegt dan een “kleine 3” in plaats van een “kleine terts”

1. Prime , 1 traptrede.

2. Secunde , 2 traptreden.

3. Terts met tussenstapje: , 3 traptreden.

4. Kwart met tussenstapjes: , 4 traptreden (een **kwartet** heeft 4 spelers)

5. Kwint met tussenstapjes: , 5 traptreden (een **kwintet** heeft 5 spelers).

8. Het octaaf

Het octaaf is het interval tussen bijvoorbeeld een lage d en een hoge d, of een lage gis en een

hoge gis Er zijn 8 traptreden: , maar je ziet het gewoon aan de notennamen: die zijn hetzelfde.

Volgende les: woensdag 10 juni, zoals altijd om 19.45 uur. Je leert dan nog een paar nieuwe dingen (fermate, crescendo en decrescendo) en we gaan dan een proef-examen doen! Neem alstjeblieft weer een paar van je gewone lesboeken mee!